

Hugh of St. Victor on Secular History.
A preliminary edition of chapters from his *Chronica*.

Lars Boje Mortensen

The numerous works by Hugh of St. Victor (d. 1141) spread rapidly, especially in France, during the second half of the twelfth century.¹ This was also true of his only piece of historical writing, the *Chronica*, written about 1130.² Though not a massive work, the *Chronica* has enjoyed partial editions only: the synchronic list of emperors and popes was published by Waitz in MGH (1879), and the prologue by Green (1943). Presently I shall add to the patchwork by editing the sections on ancient empires, which place most emphasis on Rome, and those on various Germanic, French and Norman rulers. Hugh's treatment of Roman history

1 Goy (1976) 509ff.

2 The authenticity of the work (also called *De tribus maximis circumstantiis gestorum*) is now generally accepted: cf. Haréau (1886a) & (1886b) 184-91, Ehlers (1973) 53 & 94, Zinn (1977) 39 n.8, Repertorium (1984) 599. These scholars moreover leave out a contemporary reference to the work made by John of Salisbury in the prologue to his *Historia pontificalis* (c.1164): *inter quos* [i.e. modern historians] *magister Hugo canonicus sancti Victoris Parisiensis fere nouissimus floruit, qui ab inicio nascentis seculi usque ad tempus domini Innocentii pape secundi et Christianissimi regis Francorum Ludouici seriem temporum digessit, et uariationes regnorum succincta narratione complexus est*. In her edition *ad locum* Chibnall rejected the identity of this work and Hugh's *Chronica*, but she seems to have accepted it in Chibnall (1984) 170 n.6. In fact John's description of the contents and the extent of the work tallies well with the *Chronica*.

Of thirty-four MSS counted in Goy (1976) 36-43, nineteen date from the twelfth century (originating in France and Germany). To this should be added the twelfth-century excerpts made from the *Chronicon* in London, British Library, Stowe 4. Its main text is Peter Comestor's *Historia scolastica* (c. 1170), but on the last leaves (267-72) it contains "a chronological digest". As this text was not identified by Scott (in his Catalogue, 1895), it has never been noticed by scholars working with the manuscript tradition of Hugh's *Chronica*. In it the list of Norman rulers in England has been enlarged after Hugh's own day, and it ends with Henry II (1154-89), and his son Henry the Younger (1170-83).

The *Liber excerptionum* printed among Hugh's works PL 177:191ff has much of the same historical material as the *Chronica*, but it has now been attributed to Hugh's pupil Richard of St. Victor, by its critical editor, J. Châtillon (1948) & (1958) 71ff. Richard's work was composed between 1153 and 1162 (Châtillon 1958:81) and it expands on Hugh's *Chronica*, also by reusing one of the main sources, Hugh of Fleury's Chronicle.

is important for assessing the "French" twelfth-century view of the empire: he has clear statements on the Donation of Constantine, on the translation of the empire to the Franks, on the status of the Byzantine emperors, and he is equally clear in his reticence about German imperial pretensions.³ Hugh kept his various lists of rulers up-to-date, and he mentions Louis VI of France (1108-37), and the German emperor Lothar II (1125-37). Introducing a new feature in Western historiography - no doubt influenced by the Crusades - he even followed Byzantine emperors up to his own day (John II Komnenos, 1118-43).⁴

The purpose of the work is, according to Hugh, to enable students to embark on Biblical studies by providing them with a systematical book of reference. Without simple knowledge of Biblical names, places, and chronology, the student cannot hope to succeed in the more sophisticated interpretation of the text. In view of this it may seem surprising how much secular history has crept in. But a prosopographical and chronological framework for the ancient world was certainly in demand, even if it did not bear directly on Biblical history. Its relevance came mainly from the standard scholastic preparation. The Latin classics read in the schools often called for historical and geographical knowledge. From the chapters edited below one can mention the list of Numidian rulers, pointless as it is but for the study of Sallust. The reading of ecclesiastical history and the great fathers also implied questions about secular rulers and dates. Besides this "rational" background, one must not overlook a more simple reason for including some of the more exotic lists: Hugh picked up what was in stock. There was probably no convincing argument for listing long gone Lombard kings other than availability.

In his prologue Hugh states that all the facts and figures are to be memorized, a terrifying thought which, one hopes, probably never materialized. But even if all this historical information hardly settled in any twelfth-century mind, Hugh's compilation is a good guide to what an outline of ancient history must have looked like in twelfth century.

3 Cf. Ehlers (1973) 94ff.

4 Ehlers (1973) 98.

The standard structure of the *Chronica* has been worked out by Green (1943) and Baron (1967). The former divides it into prologue and eleven parts:

0. Prologue (edited by Green (1943)).
1. Creation.
2. Restoration in six ages.
3. Rulers from the first five ages (Jewish (3a) and others (3b)).
4. Creation and restoration according to the Septuagint.
5. Lists of names relating to Jewish history.
6. Geographical lists.
7. On the three sisters Mary (found in just a few mss).
8. List of Popes.
9. Lists of Roman emperors, Germanic kings etc. (rulers from the sixth age).
10. List of historiographers (edited by Pertz in *Archiv* XI (1858)).
11. Synchronic lists of Popes and emperors (edited by Waitz in *MGH* 24 (1879) 88-97).

The manuscripts differ to some extent in the choice and order of these parts. Similarly, textual additions and abbreviations are easily made in a work of this character. The lay-out in columns also led medieval editors to find individual solutions, not all of them easy to decode. On top of this the great amount of names and numbers naturally bring along many errors. Leaving this diversity to a future critical editor, I confine myself to provide a text of parts 3b and 9, which is probably as good as any single medieval specimen, and better than most.

Sources are not indicated, but I refer to Richard of St. Victor's *Liber exceptionum* V,1-20; VI,1; IX,23-X,1; X,9-10 as parallel texts. Often Richard took passages *verbatim* from the *Chronicon* (see note 2 above).

I base my text on a twelfth-century manuscript, *Bamberg, Staatsbibliothek Msc. Patr. 21 (B)* where a full version of the *Chronica* is found on pp. 1-72. The codex comprises 290 pp., but pp. 73-290 is a much earlier codicological element (Augustine, 9/10 cent.). The first part measures 26 X 16cm, and consists of four

quaternions and one binion. The number of lines on a page varies between 33 and 49. The hand of the scribe is typically Italian, in letter forms as well as in the abbreviational system. This also accounts for spellings like *Agustus* and *proienies* (for *progenies*). Throughout the text I have kept the spellings of *B*. Also the layout reflects (with some simplifications) that of *B*. It must be noted that no chronological cross-references between columns is intended (neither by Hugh nor by the scribe). All mistakes in names and numbers stand as they do in the manuscript.

B has been collated with *M*, *München, Staatsbibliothek clm 2* (ff.88r-111v), also a twelfth-century manuscript (ff. 105-108 have been added in the 15th century, probably as a substitute for original worn leaves). Readings from *M* enter in two cases only: when text is absent in *B*, and when narrative text (as opposed to simple listing) is clearly corrupt in *B*. This means that corrupt names and numbers have not been emended on the basis of *M*. Text reproduced from *M* follows *M*'s orthography.

- 23(*b*) indicates beginning of page (and column) in *B*.
- [] exclude superfluous text in *B*.
- + + include unintelligible or misplaced text.
- < > include corrections added by the editor, mostly on the basis of readings from *M*.
- { } include readings from *B*, whenever they are not followed. In these cases the text follows *M*.
- {*M*} indicates that the previous word has been positioned according to *M* rather than *B*.
- Italics* reproduce text from *M* not found in *B*. All excessive material has been reproduced.

Bibliography

- Châtillon, J. (1948) *Le contenu, l'authenticité et la date du Liber exceptionum et des Sermones centum de Richard de Saint-Victor*. *Revue du moyen âge latin* 4 23-51, 342-64.
- Baron, R. (1967) *La Chronique de Hugues de Saint-Victor*, pp. 165-80 in: *Studia Gratiana* 12 (Collectanea Stephan Kuttner vol. 2, ed. I. Forchielli & A.M. Stickler). Bologna.
- Brincken, A.D. v. den (1957) *Studien zur lateinischen Weltchronistik bis in das Zeitalter Ottos von Freising*. Düsseldorf.
- Chibnall, M. *John of Salisbury as Historian*. Pp. 169-77 in *The World of John of Salisbury*, ed. M. Wilks. Oxford 1984.
- Ehlers, J. *Hugo von St. Viktor: Studien zum Geschichtsdenken und zur Geschichtsschreibung des 12. Jahrhunderts*. (Frankfurter historische Abhandlungen 7). Wiesbaden, 1973.
- Green, W.M. (1943) *Hugo of St. Victor: De tribus maximis circumstantiis gestorum*. *Speculum* 18: 484-93.
- Goy, R. (1976) *Die Überlieferung der Werke Hugos von St. Viktor*. (Monographien zur Geschichte des Mittelalters 14) Stuttgart.
- Hauréau, B. (1886a) *La chronique de Hugues de Saint-Victor*. *Journal des savants* 303-06.
- Hauréau, B. (1886b) *Les oeuvres de Hugues de Saint-Victor. Essai critique*. Paris.
- John of Salisbury *Historia pontificalis*. Ed. M. Chibnall. Oxford 1986 (first ed. 1956).
- Kurz, R. (1979) *Zur Handschriftlichen Überlieferung der Werke Hugos von St. Viktor*. *Ergänzungen zu Goys Handschriftenverzeichnis*. 42 (1979) *Zeitschrift für bayerische Landesgeschichte* 42: 469-82.
- Repertorium fontium historiae medii aevi V*, Rom 1984.
- Richard of St. Victor, *Liber exceptionum*. Ed. J. Châtillon (Textes philosophiques du moyen âge 5). Paris 1958.
- Zinn, G.A. (1977) *The influence of Hugh of St. Victor's Chronicon on the the Abbrevationes Chronicorum by Ralph of Diceto*. *Speculum* 52: 38-61.

Part 3b

7 <M>odo narrabo quemadmodum secundum prescriptam annorum seriem ab initio regna mundi cucurrerunt. Post diluuium IIII primum in humano {humana} genere excellentia regna exorta sunt: Scithorum ab aquilone ubi Tanus, Assiriorum ab oriente ubi Belus, Egiptiorum a meridie ubi Mineus, S[c]itionorum ab occidente ubi Egialeus, primi regnauerunt.

<A>ssiriorum regnum, sub Belo primo rege exortum, ab anno XXV Serug proauui Abrae usque ad annum VII Ozie regis Iude cucurrit, per annos ICCC et II, per reges XXXVII, usque ad ultimum Sardanapallum, post quem {quam} regnum Assiriorum ad Medos translatum est ut subiecta docent. Alii a Nino filio Beli regnum Assiriorum incoant propter quod sub eo primum in exteris gentes dilatatum est. Hic est Ninus cuius anno XLIII patriarcha Abraam natus est, cuius uxor Semiramis Babilonie muros instaurauit. *Hic etiam Zoroastrem magum regem Bactrianorum bello uicit.*

Sitionorum regnum, sub Egialeo primo rege exortum, ab anno XX^oIII^o Nacor aui Abrae usque in annum septimum decimum Heli sacerdotis et iudicis *Israhel* cucurrit, per annos nonagentos LX unum, per reges XXX unum. Post quos successerunt sacerdotes Carnii per annos XXVIII ut subiectum est. Sitionia dicta est que postea Peloponensis, que prius Agalea et Aria uocata est.

Quidam primum in Egipto deos siue heroas quosdam regnasse ferunt sic:
Festus I. annos CLXXX.
Sol II. LXXVII.
Sosinoris III. CCCXX.
Orontoliarcus IIII. XXVIII.
Tiphon V. XLV.

Post hoc Miteorum regna sic:
Prota Anubes Amusis I. LXXXIII.
Apion II. LXVII.

Vera autem narratio habet quod a natiuitate Abrae sexta decima dinastia, quam Egiptii summam potestatem dicunt, Thebeorum apud Egiptios initium accepit currens per annos CXC. Quindecim autem dinastie iam tunc in regno Egiptiorum transacte fuerant, et XVI ut diximus qua Thebei regnabant, exorta est. Et deinde ut subiecta docent:

8a Assiriorum

Belus LXXII.
Ninus LII.
Semiramis *filius Nini* XLII.

8b Sicioniorum

Egialeus LII.
Europa XLV.
Telchin XX.

8c Egiptiorum

Di[a]nastia prima.
Di[a]nastia secunda.
Di[a]nastia tercia.

Zameis qui et Ninias
 XXXVIII.
 Arius XXX.
 Aralius XL.
 Zerses qui et Baleus XXX.
 Armamites XXXVIII.
 Belocus XXXV.
 Baleus LII.
 Altadas XXXII.
 Mamuthus XXX.
 Machaleus XXX.
 Sperreus XX.
 Mamilus XXX.
 Sparetus XL.
 Ascatades XL.
 Amintes XLV.
 Belochus XXV.
 Bellepares XXX.
 Iamprides XXXII.
 Sosares XX.
 Lampares XXX.
 Pannias XLV.
 Sosarmus XIX.
 Mitraeus XXVII.
 Tautanes *hic tempore*
Labdontis fuit XXXII.
 Teuteus XL.
 Tynesus XXX.
 Dergilus XL.
 Eupales XXXVIII.
 Laostenes XLV.
9a Birihiades XXX.
 Offrateus XX.
 Offratanes L.
 Acrazares XLII.
 Thonosconclereres qui
 Grece dicitur Sardanapallus
 XX.
9d Isti sunt qui post
 Sardanapallum Assirii
 regnasse creduntur sicut
 scriptura refert diuina:
 Ful.
 Tegiphalasar.

Apis XXV.
 Telchion LII.
 Aegiorus XXXIII.
 Turimacus XLV.
 Leucippus LIII.
 Melapsus XLVII.
 Heratus XLVI.
 Plemnacus XLVIII.
 Ortopolis LXIII.
 Marathias XXX.
 Marathus XX.
 Echireus LV.
 Corax XXX.
 Epopeus XXV.
 Laomedon XL.
 Sition XLV.
 Polibus XL.
 Inachus XLII.
 Festus VIII.
 Arastus III.
 Polifides XXXI.
 Pelagus XX.
 Zeuxipus XXXI.

Sacerdotes Carnii.
 Isti prefuerunt annis
 <XXXVIII>.
 Archelaus.
 Automidus.
 Metuditus.
 Euneus.
 Teonas.
9b Amsitius XX.
 Caridus VIII.

Post hoc regnum Sitionorum
 finitum est cessantibus
 Carniis qui post reges
 prefuerunt XXVIII annis.

Regnum Argiuorum, sub
 Inacho primo rege exortum,
 usque ad nouissimum
 Acrisium cucurrit, per annos

Di[a]nastia quarta.
 Di[a]nastia V.
 Di[a]nastia VI.
 Di[a]nastia VII.
 Di[a]nastia VIII.
 Di[a]nastia VIII.
 Dinastia X.
 Dinastia XI.
 Dinastia XII.
 Dinastia XIII.
 Dinastia XIII.
 Dinastia XV.
 Dinastia XVI, Thebei CXc.
 Dinastia XVII, Pastores CIII.
 Dinastia XVIII,
 Diapolitanorum.
 Amosis primus XXV. Hic
 fuit tempore famis, anno VI
 eius regnare incipiens.
 Crebon secundus XIII.
 Amenophis XXI.
 Mefres XII.
 Misamatosis XXVI.
 Tutomosis IX.
 Amenophis XXXI.
 Orus XXXVIII.
 Achencheres XII.
 Achoris IX.
 Encres (hic submersus est)
 XVI.
 Acherres VIII.
 Cherres XV.
 Armais qui et Danas V.
9c Remeses qui et Egiptus
 LXVIII.
 Menophis XL.
 Dinastia decima nona,
primus
 Zestus LV.
 Ramses LXVI.
 Amenophis XL.
 Amenemos XXVI; ad hunc
 Menelaus cum Elena post
 excidium Troie diuertit.

Salmanasar.

Senacherib.

9a cont. Post hoc regnum Assiriorum ad Medos translatum est, interfecto Sardanapallo ab Arbace prefecto suo, qui Mediam procuravit, qui et ipse postea in Media post mortem Sardanapalli regnavit, et deinde alii ut subiecta docent. Postea regnum Medorum Perse destruxerunt sub Ciro. Ac deinde regnum Persarum Macedones uastauerunt sub Alexandro Magno, qui, cum V annis monarchiam tenuisset, obiit, relinquens successores plures: Philippum scilicet fratrem suum Macedonie, Antigoni Asiæ minori, Seleuco Sirie, Tolomeo Egipto, quæ ordo subiectus continet. Regnum Medorum, sub Arbace primo rege exortum, ab anno VII regis Ozie usque in annum XIX transmigrationis Babylonis cucurrit, per annos CCLVIII.

Medorum

Arbaces XXVIII.

Sisarmus XXX.

Medidus XL.

Cardiceas XIII.

Diocles LIII.

Fraortes XXIII.

Arsaces XXXII.

Astages hic est pater Darii qui cum Ciro Babilonem destruxit XXXVIII.

DXLIII ab anno primo Iacob patriarche usque in annum XII Debbore et Barac iudicum Israel. Post in Micenas imperium translatum est, et post Acrisium regnavit Euristeus filius Heleni.

Argiuorum

Inachus L.

Froneus LX.

Apis XXXV.

Argus LXX.

Criassus LIII.

Forbas XXXV.

Triopas XLVI.

Crotofus XXI.

Stelenus XI.

Post hunc regnavit Gelanor.

Quo expulso Argui Danao regnum tradiderunt. (Huius filie L).

Danaus L.

Lincheus XLI.

Abas XXIII.

Proctus XVII.

Acrisius XXXI.

Regnum Micenis.

Perseus Acrisio non sponte interfecto migravit ab Argis.

Perseus.

Stelenus.

Euristeus filius Steleni XLV.

Atreus et Tiestes LV.

Agamemnon XXXV.

Egistus VII.

Horestes XV.

Chisamenus

Pentilus XXII.

Cometes.

Thuoris qui et Polibus VII.

Hoc est de tertia diuisione numerationis +mane enim uel manu numeratio uel computatio dicitur.+ Precesserunt enim due computationes dinastiarum. Sequitur tertia.

De tertio thomo Maneto

Dinastia uicesima,

Diapolitanorum CLXXVIII.

Dinastia uicesima prima.

Smendis XXVI.

Psubsenes XLI.

Nesercheres III.

Amenophis VIII.

Osochor VI.

Psinaces VIII.

Psusennes XXXV.

Dinastia uicesima secunda

Sosonchosis XXI.

Osorthon XV.

Tacelotis XIII.

Dinastia uicesima tertia

Petubas XXV.

Osorthon VIII.

Psammos X.

Dinastia uicesima quarta.

Bochoris XLIII.

Dinastia uicesima quinta.

Sabachon ethiops XII.

Sebichus XII.

Tarachus ethiops (*hic est contra quem Sennacherib proficiscitur*) XX.

Dinastia uicesima septima.

Merres ethiops XII.

10c Stephanatis VII.

Nechepos VI.

Nechao VIII.

Psamethicus XLIII.

Post hoc subuerso Astiage a
Ciro regnum Medorum ad
Persas translatum est.
Regnum Persarum, a Ciro
primo rege exortum, ab anno
XXXI transmigrationis
cucurrit, per annos
CCXXVIII.

10a Persarum

Cyrus XXX.
Cambises +*hic est*
Nabuchodonosor cuius
princeps Olofernes+ VIII.
Fratres magi menses VII.
Darius XXXVI.
Xerses filius Darii XX.
Artabanus menses VII.
Arterxerses qui et
Longimanus XLII.
Xerses secundus menses VII.
Sogdianus menses VII.
Darius nothus XIX.
Artaxerses qui et Nemon
XL.
Artaxerses qui et Chus
XXV.
Arses Ochi filius IIII.
Darius Arsami VI.

Post hoc regnum Persarum
ad Macedones translatum
est, Dario Arsami filio
interfecto ab Alexandro
Magno Philippi filio rege
Macedonum anno VII
imperii {imperio} Alexandri,
qui, <cum> post mortem
Darii V annis monarchiam
tenuisset, decessit anno
imperii sui XII. Post quem
in Egypto regnum tenuerunt
qui uocantur Lagide siue
Tholemei per annos

10b Atheniensium

Cecrops Diffies, id est
procerus L.
Cranaus IX.
Amphitriton X.
Erictonius L.
Pandion XL.
Ericteus <L>.
Cecrops Erictei <XL>.
Pandion Cecrops, huius filie
Progne et Filomena, XXV.
Egeus Pandionis XLVIII.
Theseus Egei XXX.
Menesteus XXIII.
Denphoon Thesei XX.
Oxinthes XII.
Aphidas I.
Timostes VIII.
Melanthus XXXVII.
Codrus Melanti XXI.

Huc usque reges. Post hoc
autem principes constituti
sunt, quorum singuli
principatum usque ad finem
uite tenuerunt.
Medus Codri XX.
Acastus XXXVI.
Archippus XIX.
Tersippus XLI.
Forbas XXXI.
Megades XXX.
Diogneus XXVIII.
Feredus XIX.
Arifron XX.
Thespieus XXVII.
Agameston XX.
Aeschilus XXIII.
Alcmeon II.

Necao secundus qui et
Nechepos (iste Iosiam regem
Iudeę interfecit) VI.
Psamutes qui et
Psammeticus XII.
Vafres XXX.
Amasis XLII.
Dinastia *XX^{ma} VII^a*, *Persarum*
annos CXI
Cambises II.
Fratres magi menses VII.
Darius XXXVI.
Xerses filius Darii XX.
Arbatanus VII.
Artaxerses (*hic Hester*
uxorem duxit) XXXVI.
Xerses secundus XX.
Sogdianus VII.
Darius Thothus XI.

Post hoc Egyptus a Persis
recessit et proprios reges
habere cepit, sicut subiectum
est.
Dinastia uicesima octaua.
Amartheus *Sartes* VI.
Dinastia uicesima nona.
Neferites VI.
Achoris XII.
Psamites II.
Neferites menses IIII.
Nec tenebis (uel tanabis)
XVIII.
Theo II.
Dinastia tricesima.
Nec tenebis (uel tanabus)
XIX.
Hic finitur regnum Egypti.

Post hoc Ochus, Nectanabo
rege Egypti in Ethiopiam
pulso, Egiptum obtinuit et
exinde usque ad Alexandrum
Magnum Perse dinastiam

CCXCVI usque ad quintum
X annum A<u>gusti.
Alexander V.

Lagide

Ptolomeus Lagi XL.
Ptolomeus Philadelfus
XXXVIII.
Ptolomeus Emerges XXVI.
Ptolomeus Philopator XVII.
Ptolomeus Epiphanes XVII.
Ptolomeus Philometor
XXIII.
Ptolomeus Euergetesi
XXXV.
Ptolomeus Fiscon *qui et*
Sother XVII.

IIa Lagide in Egypto

Ptolomeus Alexander X.
Ptolomeus, qui a matre
eiectus est, VIII.
Ptolomeus Dionisius XXX.
Cleopatra XXII.

Post hoc Egiptus in
potestatem Romanorum
uenit anno Agusti Cesaris
XV, uicto enim Antonio et
Cleopatra *ab Augusto*.
Cleopatra quidem, ut dicitur,
serpente brachio sinistro
apósito, morte uoluntaria
periit. Antonius uero semet
gladio transuerberauit.
Sicque Agustus uictoriam
potitus regnum Egipti in
prouintiam redegit, et exinde
Egiptus Romanis subiecta
est.

IIb Atheniensium

Carops X.
Aesimides X.
Elidicus X.
Ypomenes X.
Leocrates X.
Asander X.
Eurixias X.

Post hoc annui principes
Athenis constituti sunt VIII
ex nobilibus ciuitatis.

Regnum Atheniensium a
cecrope primo rege exortum
ab anno XXXII Moysi id est
XLV ante egressionem
Israhelis ex Egipto usque in
annum XXIX Manasse regis
Iuda cucurrit, per annos
DCCCCLXXIII.

Regnum Corinthiorum sub
Alete primo rege exortum ab

Egipti tenuerunt ab anno
XVIII Ochi usque ad VII
Alexandri, et tunc Egiptus in
potestate Grecorum uenit.

IIc Perse in Egypto

Ochus VIII.
Arses Ochi filius IIII.
Darius Arsami filius V.
Alexander Magnus V.

Post hoc in Egipto
regnauerunt qui uocantur
Lagide usque in annum XV
Agusti Cesaris et tunc
Egiptus in ditionem
Romanorum cessit,
Cleopatra ab Augusto
superata.

Regnum Macedonum sub
Craneo primo rege exortum
ab anno XIII Ozie regis Iuda
usque in annum nonum Onie
pontificis qui et Menelaus
dictus est, hoc est CCCCXII
post transmirationem
annum cucurrit, per annos
DCXXXVI et reges XXXIX.

Reges quidem Egipti
primum pharaones communi
uocabulo appellati sunt, ab
Alexandro autem usque ad
Cleopatram, Tolomei.

Regnum Lacedemoniorum
sub Euristeo primo rege
exortum ab anno VIII
Samuelis iudicis Israhel
usque in annum XLIX Ozie
regis Iuda cucurrit, per
annos CCCXXV et reges
VIII.

anno VIII Samuelis iudicis
Israhel, hoc est XV ante
Dauid, usque in annum I
Ioathan filii Ozie cucurrit,
per annos CCCXXVIII.

Sed a Cranao qui primus
regnauit in Macedonie usque
ad Alexandrum Magnum
sunt anni CCCCLXVII. Inde
usque ad finem regni
Macedonum inueniuntur anni
CLVIII.

Regnum Lidorum sub Ardiso
primo rege exortum ab anno
XLVIII Ozie regis Iuda
usque in annum XLVIII
transmigrationis cucurrit, per
annos CCXXX. Post hoc
subuersum est regnum
Lidorum a Persis. Cresus
namque Lidorum rex, cum
Medi et Perse Babiloniam
obsiderent, contra eos
Chaldeis auxilium tulit.
Propter quod postea
Babilone submersa a Ciro
rege Persarum bello
appetitur et superatur. Sicque
regnum Lidorum in
Persarum ditionem transit.

Lacedaemoniorum

Euristeus XLII.
 Aegis (*uel Egeus*)
 I.
 Echestratus
 XXXV.
 Labotes XXXVII.
 Doristeus XXIX.
 Agesilaus XLIII.
 Archelaus XL.
 Teleclus XL.
 Thalcamenes
 XXXVII.

Regnum Syrie

Post mortem
 Magni Alexandri
 qui imperium
 Persarum destruxit
 IIII principes eius
regnare ceperunt.
 Tolomeus in
 Egipto, Seleucus
 in Syria et
 Babilone,
 Antigonus in Asia
 minore, Philipus
 qui et Arideus
 dictus est in
 Macedonia. Sed
 regnum Asiae cito
 ad proeniem
 Seleuci deuenit.
 Nam Demetrius
 Poliorcetes, qui
 secundus in Asia
 post Antigonum
 regnum tenuit,
 Seleuco se tradidit
 et deinde proenies
 Seleuci Siriam
 simul et Asiam
 obtinuit.

Corinthiorum

Alethis XXXV.
 Yxion XXXVII.
 Agelaus XXXVII.
 Prim (*uel Prinnus*)
 XXXV.
 Bachus XXXV.
 Agelas XXX.
 Eundemeus XXV.
 Aristomedes
 XXXV.
 Agemon XVI.
Alexander XXV.
Telestes XII.
Pritanis VI.

Regnum

Alexandrinorum
 Lagide in Egipto
 Alexandro
 successerunt,
 regnante *primo*
 Tolomeo filio
 Lagi, quos idcirco
 bis posuimus ut
 superius ordinem
 regnorum, hic
 numerum
 ostenderemus.

Macedonum

Cranaus (*uel*
Caranus) XXVIII.
 Coenus (*uel*
 Cinus) XII.
 Tirimas XXXVIII.
 Perdica LI.
 Argeus XXXVIII.
 Phillipus
 XXXVIII.
 Acropus XXVI.
 Alcetas XXIX.
 Amintas L.
 Alexander XLIII.
 Perdica XXVIII.
 Archelaus XXIII.
 Orestes III.
 Archelaus IIII.
 Amintas I.
 Pausanias I.
 Amintas VI.

Lidorum

Ardisus (*filius*
Aliatis) XXXVI.
 Aliates XVI.
 Meles XII.
 Tandales XVII.
 Giges XXXVI.
 Ardis XXXVII.
 Sardiates XV.
 Aliates XLIX.
 Cresus XV.

Regnum Latii

Regnum Latii sub
 Iano ut dicunt
 primo rege
 exortum ab anno
 LXXXVI Aioth
 iudicis Israhel
 usque in annum
 VIII Darii regis
 Persarum, qui est
 LXXX post
 transmigrationem
 Babylonis, X post
 reuersionem
 Babylonis, IIII post
 instaurationem
 templi, cucurrit,
 per annos
 DCCCLXXVIII et
 reges Latinos VI,
 Albanos XIII,
 Romanos VII
 usque ad
 Tarquinium
 Superbum, ut
 subiecta docent.

**12a Macedo-
num**

Ageus II.
Amintas XVIII.
Alexander I.
Tholomeus IIII.
Perdica VI.
Philippus XXVI.
Alexander *Magnus*
XII, *menses VI.*

Monarchiam**Asiꝑ**

Antigonus XIX.
Demetrius.
Poliorcetes XVII.
Post hunc
Demetrius Seleuco
se tradidit et
regnauit Seleucus
Asiꝑ et Siriꝑ.

Macedoniꝑ

Philippus Arideus
VII.
Cassander XIX.
Antigonus *et*
Alexander (fili
Cassandri) VI.
Demetrius VI.
Pirus V.
Lisimachus V.
Tholomeus I.
Ceraunos I.
Meleagris II.
Antipater XLV.
Sostenes II.
Antigonus
XXXVI.
Demetrius X.
Antigonus XV.
Philippus XLII.
Persis X.

Post hoc finitum
est regnum
Macedonum,

12b Syrie

Seleucus Nicanor
XXXII.
Anthiochus *Sother*
XIX.
Antiochus Theos
XV.
Seleucus
Gallinicus XX.
Seleucus Ceraunos
III.
Antiochus Magnus
XXXVI.
Seleucus *Filopator*
(filius Antiochi
magni) XII.
Antiochus
Epiphanes (*hic*
destruxit
Hierusalem) XII.
Antiochus Eupator
(filius Epifanis) II.
Demetrius *Sother*
(filius Seleuci)
XIII.
Alexander (filius
Eupatoris) menses
X.
Demetrius (filius
Demetrii) III.
Antiochus *Sidetes*
VI.
Demetrius iterum
IIII.
Antiochus Cyprus
XII.
Antiochus Zizenus
XVIII.
Philippus II.

Tercio X anno
post mortem
Magni Alexandri
Seleucus Sirie
regnare cepit, Asiꝑ
anno XL,
cucurritque
regnum usque ad

12c Alexandrie

Tholomeus Agi
filius XXXVIII.
Filadelphus XXVI.
Euergetes XVII.
Philopater XXIIII.
Epiphanes XXXV.
Philometor
XXVIII.
Emergetes XVII.
Fiscon *qui et*
Sother VII.
Alexander X.
Tholomeus *qui a*
matre eiectus est
VIII.
Dionisius (*huius*
filius Pompeium
interfecit) XXX.
Cleopatra (*filia*
Dionisii) XXII.

Post hoc finitum
est regnum Egipti
semper mollietatem
secutum et tandem
prostratum in
femina.

Reges**Parthorum**

Arsaces.
Arsaces.
Priapatius.
Praates.
Mitridates.
Phraates.
Artabanus.
Mitridates.
Orodes.
Pacorus.
Mitridates (*hic*
cum Romanis
longo tempore
prelium gessit).
Farnaces (*hic est*
Pharnaces filius

12d Latinorum

isti regnabant per
annos CLIII:
Ianus.
Saturnus *+(hic*
LXX interpretes a
Judea sumpsit)+.
Picus.
Faunus.
Latinus. [CL]
Eneas III.

Albani

Ascanius (*filius*
Crusꝑ) XXXVIII.
Siluius Postumus
Eneꝑ filius XXIX.
Siluius Eneas
XXXI.
Siluius Latinus L.
Siluius Alba (*de*
quo fluuius)
XXXIX.
Siluius Egiptus
XXIIII.
Siluius Capis
XXVIII.
Siluius Carpentus
XVI.
Siluius Tiberinus
(a quo fluuius)
VIII.
Siluius Agripa XL.
Siluius Aremulus
XIX.
Siluius Auentinus
(a quo mons)
XXXVII.
Siluius Procas
XXIII.
Siluius Amulius
(frater Numitoris)
XLIIII.

Romani enim,
interfecto Perse,
Macedones, Illirios
et Galathas liberos
esse iusserunt.

Successores
Alexa<n>dri
orbem uniuersum,
qui Macedonum
uiribus subactus
erat, inter se partiti
sunt. Sed postea
uaria bellorum
sorte confligentes
ad paucos potestas
collecta est. Prima
partitio talis fuit.

Philipum, per
reges XVII et
annos CCXX. Post
hoc Siria in
ditione
Romanorum uenit.
Antiochus enim in
Partos fugiens
Pompeio se
tradidit, postquam
Philipus captus est
a Gabinio.

Reges
Babylonie
Merodacbaladan
(*filius Baladan*).
Nabuchodonosor.
[Nabuchodonosor.]
Euilmerodach.
Egesar.
Labasardach.
Balthasar (*hunc
Darius et Cyrus
interfecerunt*).

Isti sunt reges
Chaldeorum qui,
quamuis gestis
insignes, in
numero tamen
regum illustrium
non computantur.

Mitridatis qui in
bello Pharsalico
Pompeio auxilium
tulit et post a
Cesare uictus est).

Reges Numidie
Gala
Masinissa (*hunc
<S>cipio
Affricanus senior
populi Romani
socium fecit*).
Micipsa (*apud
hunc iunior Scipio
Affricanus
somnia uidit*).
Adherbal.
Hiemsal.
Iugurtha.

Romani
Romulus
XXXVIII.
Numa Pompilius
XLI.
Tullius Hostilius
XXXII.
Ancus Martius
XXIII.
Tarquinius Priscus
XXXVII.
Seruius XXXVIII.
Tarquinius
Superbus XXXVI.

Post hoc, expulsis
ab urbe regibus,
consules rem
publicam
tractabant usque
ad Iulium
Cesarem, hoc est
usque ad annum
XX Hyrcani regis
et sacerdotis
Iudeorum filii
Alexandri, per
annos CCCCLXII.

13a Isti sunt succes-

Ptolomeus accepit
 Laodomon Mitilenus
 Philotas
 Filo
 Acropatus
 Sother Perdice
 Scysius
 Antigonus Philippi
 Learcus
 Cassander
 Menander
 Leonnatus
 Lisimachus
 Eumenus
 Seleucus Antiochi
 Cassander Antipatri
 Taxiles
 Phiton Agenoris
 Oxiarches
 Sibiroes
 Statanor
 Amintas
 Secheusita
 Canor
 Philippus
 Fratrafenes
 Treplotemus
 Peuceustes
 Archeus
 Archesilaus

13b sores Alexandri

Egyptum, Affricam, Arabiam.
 Siriam.
 Siciliam.
 Ylirios.
 Mediam maiorem.
 Mediam minorem.
 Susanianam gentem.
 Frigiam maiorem.
 Liciam et Pamphiliam.
 Cariam.
 Lidiam.
 Frigiam minorem.
 Tratiā et Pontum.
 Capodotiam et Paflagoniam.
 Summam castrorum.
 Stipatores et satellites *reges*.
 Seres inter Hyaspidem et Indum.
 Colonias in Indis conditas.
 Paropamenos in fine Caucasi.
 Aracusios et Chedros.
 Dranchos et Araos.
 Atrianos.
 Sogdianos.
 Parthos.
 Hyrcanos.
 Armenios.
 Perses.
 Babilonios.
 Pelassos.
 Mesopotamiam.

13c Consules et tempora eorum

Brutus post expulsos reges primus consul	anno primo.
Decemuiri constituti	anno XL.
Camillus Consul	anno CXXXVI.
Quintius dictator	anno CXLVIII.
Papirius consul	anno CLXXXI.
Mallius et Regulus	anno CCXLIII.
Publius Cornelius Scipio	anno CCXCII.
Fabius maximus dictator	anno CCXCVIII.
Lutius Emilius Paulus	
et P. Terentius <i>Varro</i>	anno CCXCIX
Leuinus et Marcellus	anno CCCIII
<i>Claudius Nero</i>	
<i>et Marcus Liuius Saluator</i>	anno CCCV.
Publius Scipio Affricanus	anno CCCV.
Publius Scipio Affricanus iunior	anno CCCXLIII.
Publius Scipio Nasica	anno CCCXCI.
Postumus et Metellus	anno CCCXCIII.
Marius et Gneius Mallius	anno CCCCCI.
Silla	anno CCCCXXII.
Marcus Tullius Cicero	anno CCCCXLIX.
Pompeius et Crassus	anno CCCCLVII.
Cesar solus imperat	anno CCCCLXII.
Antonius, Lepidus, Agustus	anno CCCCLXXI.
Augustus Cesar	anno CCCCLXXXVI.

Istos de temporibus consulum excerpimus ex eo quo reges urbe pulsi sunt usque ad Iulium Cesarem, singulis annos suos et tempora quibus post reges rem publicam tractabant adnotantes, et eos magis signauimus quorum temporibus uel ab ipsis uel ab aliis aliqua insignia gesta referuntur, ut uerbi gratia temporibus Papirii consulis ea que de Alexandro magno scripta sunt, temporibus Scipionum bella Punica, temporibus Marii Iugurthinum, temporibus Ciceronis Catilinarium.

Part 9

41 Deinceps conabor regnorum ac regum seriem et nomina simul ordine, quomodo ab incarnatione uerbi usque ad tempora nostra cucurrerunt, explicare. Lineam namque computationis qua presentis seculi cursum metimur, in gemina partiti sumus: superiorem eius partem ab exordio seculi usque ad incarnationem uerbi porrigentes; subteriore atque posteriorem ab incarnatione uerbi deorsum ad nos usque extendimus. Superiorem uero per patrum carnalem in genere uel regimine successionem texentes, posteriorem autem per spiritualium patrum id est sancte ecclesie prelatorum sucessionem carnalia carnalibus et spiritalia spiritalibus comparantes. Sane hic computatio ambigua est propter multiplicem et numerosam uitioque scriptorum corruptam librorum auctoritatem, quam tamen prudens lector *competenter* adaptare studebit.

Post tempora consulum monarchi in Romana re publica imperium obtinuerunt. Primo Iulio Cesare arripiente imperium, repetitusque est mos Rome uni parendi, anno ab urbe condita DCCXXII ab exactis uero regibus DLXXX pro rege imperatore uel sacrationi nomine post Augusto appellato.

Primus Iulius Cesar regnauit annis V. Post quem Cesar Augustus regnauit annis LVI. Cuius anno XLII natus est Christus. Propterea anni quibus regnauit Augustus ante natiuitatem Christi, id est anni XLII non computantur ad summam, sed XIII sequentes, quibus tempus ab incarnatione uerbi, colligimus sic:

De imperatoribus Romanis

Iulius Cesar	V.	
Augustus Cesar	LVI m. vi	XIII.
Tiberius	XXIII	XXVII.
Gaius Gallicula	III m. x	XLI.
Claudius	XIII m. vii	LIII.
Nero	XIII m. vii	LXVIII.
Galba	m. iiii	LXVIII.
Otho	d. xcvi	LXIX.
Vitellius	m. viii	
Vespasianus	IX m. xi	LXXVIII.
Titus	II m. ii	LXXVIII.

Domitianus	XV m. v	XCV.
Nerua	I m. ii	XCVI.
Traianus	XVIII m. vi	CXIII.
Helius Adrianus	XXI	CXXXV.
42 Antonius Pius cum filiis suis Aurelio et Lutio	XXII m. iii	CLVIII.
Marcus Antoninus Verus cum fratre Lutio Aurelio Comodo,		
et post cum Lutio Antonio Commodo filio	XVIII m. ii	CLXXXVI.
Lutius Antonius Commodus post mortem patris	XIII	CLXXXIX.
Helius Pertinax	m. vi	CXC.
Iulianus	m. vii	CCVII.
Seuerus Pertinax	XVII	CCXIII.
Antoninus Caracalla Seueri filius	VII	CCXV.
Macrinus	I	CCXIX.
Marcus Aurelius Antoninus Eliogabalus	III	CCXXXII.
Aurelius Alexander filius Mamie	XIII	CCXXXV.
Maximinus	III	CCXLI.
Gordianus	VI	CCXLVIII.
Philippus (hic primus imperator christianus)		
cum Philippo filio	VII	CCLII.
Detius	III m. III	CCXLVII.
Gallus cum Volusiano filio	II m. IIII	CCLXVIII.
Valerianus cum Galieno filio	XV	CCLXVI.
Claudius	I m. ix.	CCLXVIII.
Quintillus	d. xviii	CCLXVIII.
Aurelianus	V	CCLXXIII.
Tacitus	m. vi.	CCLXXIII.
Florianus	d. lxxviii	CCLXXIII.
Probus	VI m. iiii	CCLXXX.
Carus cum Carino et Numerano filiis	II	CCLXXXII.
Dioclitianus et Maximianus Herculus	XX	CCCII.
Galerius Maximianus et Constantius	V	CCCVII.

Constantinus	XXX m. x	CCCXXXVIII.
Constantinopoli sedem fecit.		
Constantius cum Constantino et Constante fratribus	XXIII	CCCLXII.
Iulianus Apostata	I m. viii	CCCLXV.
Iovinianus	m. viii	CCCLXV.
Valentinianus cum Valente fratre	XI	CCCLXXVI.
Valens post mortem fratris cum Gratiano et Valentiniano filiis eius	III	CCCLXXX.
Gratianus cum fratre Valentiniano post mortem Valentis. Hic Theodosium in regnum consortem assumpsit.	VI	CCCLXXXVI
43 Theodosius post mortem Gratiani	XI	CCCXCVII.
Archadius et Honorius filii Theodosii	XIII	CCCCX.
Honorius defuncto Archadio cum Theodosio filio eius	XV	CCCCXXV.
Theodosius filius Archadii Honorio defuncto	XXVI	CCCCLI.
Martianus et Valentinianus	VII	CCCCLVIII.
Leo	XVII	CCCCLXXV.
Zenon cum Basilico	II	CCCCLXXVII
<i>Zenon solus</i>	<i>XV</i>	<i>CCCCLXXXVII.</i>
Anastasius	XXVIII	DXX.
Iustinus senior	VIII	DXXVIII.
Iustinianus Iustini ex sorore nepos	XXXVIII	DLXVI.
Iustinus minor	XI	DLXXVII.
Tiberius Constantinus	VII	DLXXXIII.
Mauritius	XXI	DCV.
Focas	VIII	DCXIII.
Heraclius	XXVI	DCXXXIX.
Heraclonas filius Heraclii cum matre sua Martina	II	DCXLI.
Constantinus filius Heraclii Constantini, nepos Heraclii augusti	m. vi	DCXLII.
Constantinus filius Constantini	XXVIII	DCLXX.

Constantinus filius Constantini superioris	XVII	DCLXXXVII.
Iustinianus minor filius Constantini	X	DCXCVII.
Leontius	III	DCC.
Absimarum qui et Tiberius	VII	DCCVII.
Iustinianus secundo cum Tiberio filio	VI	DCCXIII.
Philippus qui et Bardanius	I m. vi	DCCXIII.
Anastasius	III	DCCXVII.
Theodosius	I	DCCXVIII.
Leo	IX	DCCXXVII.
Constantinus Leonis filius	XXVII	DCCLIII.
Leocazarus filius eius	V	DCCLVIII.
44 Constantinus cum matre Hirene	X	DCCLXVIII.
Hyrene sola	X	DCCLXXVIII.

Sub hoc tempore imperium Romanum ad reges Francorum translatum est, Karolo magno filio Pipini regis primo imperatore facto. In Constantinopoli uero regnum Grecorum permansit, et post Hyrenem Niceforus imperium arripuit.

Niceforus	VIII	DCCLXXXVIII.
Michael Euopalates	II	DCCLXXXVIII.
Leo Armenus.		
Michael.		
Theophilus filius eius cum filiis.		
Michael cum Constantino.		
Michael et Porphyrogenitus filius eius cum matre.		
Michael solus.		
Basilus paracemumenus eius.		
Leo et Alexander et filius eius cum eo.		
Leo et Alexander soli.		
Leo supradictus cum filio Constantino Porphyrogenito.		
Alexander cum eodem Constantino nepote suo.		
Constantinus predictus porphyrogenitus cum Zoy matre.		
Romanus Heliopolitanus cum eodem Constantino cuius filiam accepit uxorem.		
Constantinus idem cum filio Romano.		

Romanus filius eius cum filio suo Basilio.

Niceforus.

Iohannes Simboys interfecto Niceforo regnauit cum Basilio et Constantino filiis.

Iohanne defuncto regnauerunt *predicti* Basilius et Constantinus.

Constantinus frater Basili.

Romanus gener eius cum uxore Zoy.

Michael Etheriarcis cum Zoy.

Michael Archontopathin cum Zoy.

Constantinus monachus cum Zoy.

Theodora alia filia Constantini soror Zoi.

Michael senex.

Ysay cum Eano.

Constantinus dux.

Edoclia uxor eius.

Romanus Diogenes cum filiis eius Michaelae Andronico et Constantino, qui
extincto Romano patrimonium regit.

Niceforus Buthamoth, expulsis eis, regnauit annis III.

Alexis nepos Ysaci cum Eano. Hic pugnauit cum Roberto Guiscardo.

Iohannes Porphirogenitus filius eius.

45a Post Constantinum Magnum sedes quidem imperii apud Constantinopolim erat, pro eo quod ipse piissimus et christianissimus imperator, priuilegium Romane sedis beato Petro principi apostolorum eiusque uicem tenentibus in perpetuum relinquens, apud eandem sibi urbem sedem imperialem sibi statuerat. Dignitate tamen Romani imperatores appellati sunt usque ad illud tempus, quo Romanum imperium ad reges Francorum translatus est. Postea enim hi, qui apud Constantinopolim imperabant, solo imperii nomine retento, Grecorum potius imperatores appellati sunt. Exinde autem series temporum per reges Francorum supputatur.

45b Isti post Constantinum Magnum diuiso imperio Rome et Constantinopoli regnauerunt:

Rome

Constantinopoli

Constantius.

Constantinus.

Iulianus.	
Iouinianus.	
Valentinianus.	Valens. {M}
Gratianus.	Valentinianus. {M}
Theodosius.	
<i>Honorius.</i>	<i>Archadius.</i>
<i>Valentinianus.</i>	<i>Theodosius.</i>
Maximinus.	Martianus. {M}
Auitus.	Leo. {M}
Morianus.	Zeno. {M}
Archemius.	Anastasius. {M}
Olibrius.	Iustinus. {M}
Clicerius.	Iustinianus. {M}
Nepos.	Hic reduxit imperium superato
Agustulus.	Witigi per Belisarium et deinde Thotila
Odoacer.	qui illi successerat per Narsecem
Theodericus.	interfecto.
Athalaricus.	
Theodoaldus.	
Vitigis.	
Totila.	

45a cont. Franci, origine Troiani, post euersionem Troie Priamo quodam duce inde digressi iuxta Traciam super ripas Danubii consederunt, edificantisque ibi ciuitatem uocabant eam Sicambriam. Manseruntque ibidem usque ad tempora Valentiniani imperatoris a quo inde expulsi sunt, pro eo quod tributa Romanis iuxta morem ceterarum gentium soluere recusarent. Egressi inde Marchomiro, Sunnone et Genebaldo ducibus uenerunt et habitauerunt circa ripam Reni in confinio Germanie et Alemannie. Quos cum multis postmodum idem Valentinianus preliis attemptasset nec uincere eos potuisset, proprio eos nomine Francos quasi ferancos, id est feroces, appellauit. Ab illo tempore in tantum uirtus Francorum excreuit ut totam tandem Germaniam et Galliam usque ad iuga Pirenei et ultra subiugarent.

45b cont. Alii Francos a quodam Francione appellatos uolunt. Dicunt namque quod post excidium Troie multitudo magna inde fugiens ac deinde in duos populos se diuidens, alia Francionem quendam super se regem leuauerit, alia Turcum *nomine* secuta sit, atque ex eo duos populos sumpto nomine Francos et Turcos usque hodie uocari. +Francio et Turcus: Cum istis sunt egressi a Troia - cum istis sunt egressi a Sicambria: Machomirus, Sunno, Genebaudus, Feramundus filius eius.+

Deinde cetera ut sequitur {sunt}:

Priamus dux

Marcomirus dux XI.

Faramundus rex XX.

Clodio rex XX.

Moroueus rex XVII.

Childericus XXIII.

Clodoueus XXX.

Huic IIII filii successerunt.

46a Suessionis

Clotarius LI.

Sed tandem monarchia ad

Clotarium reuertitur.

46b Parisius

Childebertus.

46c Metis

Theodericus

XXIII.

Theodebertus

XIII.

Theodebaldus VII.

46d Aurelianus

Clodomirus.

Guntharius et

Theodobaldus et

Glodoaldus filii tres.

Huic successerunt IIII^m filii eius

Suessionis

Chilpericus XXIII.

Clotarius XLIII.

Dagobertus XLIII.

Parisius

Carchertus

Metis

Sigebertus.

in Austria

Theudebertus.

Childebertus.

Aurelianus

Guntramnus.

in Burgundia

Theodericus.

Huic successerunt duo filii eius

Neustriam

Clodoueus XVI.

Huic successerunt duo filii eius

Austriam

Sigibertus.

Neustriam id est
Franciam nouam

Clotarius III.
Post hunc frater eius
Theodericus XIX.
Clodoueus II.
Childebertus XVII.
Dagobertus V.
Chilpericus (hic *alienus*) V et
semis.
Theodericus filius Dagoberti.
Childericus qui et Hildericus.
Hic finita est successio
Merovingorum.

Pippinus XVII.
Karolus Magnus XLVII,
imperator.
Ludoicus Pius XXVI,
imperator.

Franciam

Karolus Caluus XLV,
imperator.
Ludoicus Balbus II, imperator.
Karlomannus X.
Ludouicus Nil fecit VI.
Karolus Simplex X.
Robertus alienus II.
Rodolfus alienus XIII.
Regnum post hoc reductum est.
Ludoicus filius Karoli XIX.
47a Lotharius XXX.
Ludoicus VIII.
Karolus frater eius annum
dimidium.
Post hoc translatus est regnum.
Vgo VIII.
Robertus XXIX semis (uel
XXX).
Henricus XXV.
Philippus XLIX (uel L).
Ludoicus.

Austriam

Childericus.

Inter Renum et
Mosam Austria,
inter Mosam et
Ligerim Neustria,
quasi noua est
Austria; que nunc
Franconia et Francia
appellantur.

Alemanniam

Ludoicus XXXV.
Ludoicus V.
Karolus VII.
Arnolfus XIII.
Ludoicus XII.
Conradus VII.
Henricus XX.
47b Otho XXXVI.
Otho XI.
Otho XVIII.
Enricus XXIII.
Conradus XXV.
Henricus XVIII.
Enricus.
Luitherus.

Post Childericum
in Austria
deficientibus
regibus, duces
dominari ceperunt,
id est Pipinus
filius Anchise.
Post hunc filius
eius Karolus
Tutudes et post
eum filius eius
Pipinus, qui
postea, deiecto
Childerico, rex est
factus. Hic genuit
Karolum Magnum.
Hic est Karolus
qui primus regum
Francorum
Romanorum
adeptus est
imperium, anno ab
incarnatione
Domini
DCCLXXXVIII.
Regnavit autem
XLVII.

Italiam
Lotharius.
Ludouicus.
Lotharius.
Vgo.

Aquitaniam
Pipinus.

47c Anno Valentis imperii tercio decimo IIII^{or} gentes Scithie, id est Gothi, Ypogothi, Gipedes, Guandali, unam linguam habentes, nomine tamen diuersi, bipertito agmine Danubium transierunt. Preerant his duo duces, Frigidernus et Athalicus.

De regibus Guandalorum

Geisericus. Hic Romam capit. In Affrica persecutionem facit.

Hunuricus (uel Honoricus) filius eius.

Trasamundus frater eius.

Hildericus (hic fidelis).

Gelimerus (uel Childemerus). Hunc Belisarius superat.

Wintharit (et hunc).

Et hic finis regni Wandalorum.

Reges Ostrogotorum, id est orientalium Gothorum

Walamir.

Thiodimer frater eius.

Theodoricus filius eius. Hic Audefidam Clodouei filiam habuit.

Athalaricus filius filie eius.

Theodoaldus armiger eius.

Witigis. Hunc Narses superat.

Thotila qui et Badiula. Hic Romam capit, et hunc Narses interfecit.

Reges Westregothorum {Ostro-}, id est occidentalium Gothorum qui prius Aquitaniam, post Ispaniam tenuerunt.

Athalaricus uel Alaricus. Hic Romam capit.

Ataulfus.

Gegericus.

Wallia.

Theodericus qui et Theodo.

Theodericus et Torsimundus filius eius.

Alaricus uel Walaricus. Hunc Clodoueus superat.

Amalricus filius eius. Hic uxorem habuit filiam Clodouei. Hic Gothos in

Yspania duxit.

Theuda uel Theodatus.

Theudegilus Agila.

Athanachildus. Hic est pater Brunechildis.

Leuua et Leuuigildus, qui fuit pater Herminigildi regis et Richaredi. Hic habuit uxorem Ingundem, sororem Childeberti.

Richaredus.

Bethericus.

48a Sisebodus. Hoc tempore fuit Clotarius pater Dagoberti.

Sentila.

Sisenandus, tempore Dagoberti.

Tolga filius eius.

Cintasid.

Rusicindus.

De ducibus gente Northmannorum

Normani, origine Dani, DCCCLXXXVI ab incarnatione domini anno duce quodam Rollone nomine, a Scithia inferiori egressi atque per oceanum uecti, cum sepe numero ante tam Germaniam quam Galliam more piratico per eadem oceani littora excurrentes infestassent - tandem egressi, Galliam, qua in parte Britanniam respicit, peruaserunt, ciuitatemque in ea Rotomagum occupantes, usque in hanc diem Normaniam de suo nomine uocauerunt. Francis tunc Karolus, qui simplex dictus est, imperabat. Normanni uero lingua barbara quasi homines septentrionales dicti sunt, eo quod primum ab illa mundi parte uenerint. Karolus autem rex Francorum, inito cum eis federe, filiam suam Rolloni uxorem dedit, eamque terram, que nunc Normannia uocatur, concessit. Qui scilicet Rollo anno ab incarnatione domini DCCCCXII baptizatus, Robertus nomen accepit, atque exinde gens Normanorum Christo credens fidei subiecta est.

Hii duces Normanorum:

Rollo qui et Robertus.

Wilelmus Longa spata filius eius.

Ricardus filius eius.

Ricardus filius eius.

Robertus frater eius.

Guilielmus Nothus filius eius. Hic Angliam conquisiuit.

Wilielmus filius eius.

Henricus frater eius.

Postquam Normanni in ea, quam peruaserant, parte Francie confirmati erant, etiam ultra manus extendere conati sunt, et Guilielmus *quidem* Nothus dux Normanie Angliam subiugauit. Alii aut*>* progressi, Apuliam, Calabriam, Siciliamque occupauerunt.

In Apulia:

Turstinus Citellus.

Ranulfus et Ricardus.

48b Drogo Constantiniensis.

Unfradus frater eius. *Hic primum Apuliam subiugauit.*

Robertus Guiscardus *frater eius. Hic etiam Kalabriam.*

Raimundus filius eius.

De ducibus et regibus Longobardorum

Longobardi qui et Guinili dicti sunt ducibus Chor et Aio primum de Scatinauia insula Germanie egressi uenerunt in Scoringa, *inde in Mauring*, inde in Gotlanda.

Ibi regem creauerunt sibi Agelmundum filium Aionis.

Agelmundus regnauit annos XXXIII.

Lamissio.

Lethu.

Hildeboc. {Hic deoc hoc}

Gudeoc. Hic duxit eos in Rugisant, id est patriam Rugiorum.

Claffo filius eius.

Tato. Hic duxit eos in campos patentes, id est Felth.

Wacho filius fratris eius. Francis tunc regnauit Clotarius *filius Clodouei.*

Audoin. Hic duxit eos in Pannoniam.

Alboin. [filius] Iustiniani imperatoris tempore [Clodouei] hic duxit eos in Italiam.

Cleph filius eius.

Senatores annos X. Hoc tempore Mauricius imperator.

Autharith. Hic duxit Theudelindam filiam Caribaldi regis Baiouariorum; ad hanc scribit beatus Gregorius.

Agilulfus qui et Ago. *Hic per eandem duxit.*

Adaloaldus filius eius. Franciam tunc regnavit Clotarius pater Dagoberti. [Hic per eandem duxit]

Arioaldus.

Rotharith.

Rodald.

Hariperth filius Gunduat.

Betharith et Godiperth filius eius.

Grimoald. Francis tunc regnavit Dagobertus.

Cuniperth.

Liupert.

Haripert. Hic Alpes Scotias sancto Petro dedit.

Liuprandus. Hic corpus sancti Augustini posuit.

Aistulfus.

Desiderius. Hunc Karolus Magnus capit.

Adalgisus filius eius. Hunc idem exiliat.

Post regnum Longobardorum in Francorum ditionem uenit.

48c Tempore Heraclii imperatoris regnum Persarum tenuit:

Chosdroe. *Hic crucem sanctam Hierosolimis abstulit; quem post Heraclius interfecit.*

Sirophis filius eius.

Adesir filius eius.

Sarbarazas tyrannus. *Hunc Adhesir interfecit.*

Bororum tyrannus. *Hunc Sarbarazan interfecit.*

Hormisda tyrannus. *Hunc Boranum interfecit.*

Post hoc Uninarus dux arabum, interfecto Hormisda, regnum Persarum ad Arabas transtulit. Hic etiam Unarus Maomet prefectum et amiram *sub se* constituit.